

ПРО ДЕЯКІ ПИТАННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ НА ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Гавриш С. А., к.т.н., доц. (каф. ОППЦБ, ІЕЕ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Гавриш А. С., к.т.н., доц. (каф. АЕ, НН ІАТЕ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Алексєєва В. Г., студ. (гр. ТА-12, НН ІАТЕ КПІ ім. Ігоря Сікорського)

Анотація. Розглянуті питання організації служб пожежної безпеки в телекомунікаційній галузі. Проаналізована можливість організації пожежно-технічних комісій та добровільних пожежних дружин телекомунікаційних об'єктів. Розглянуті дії безпосередньо щодо навчання персоналу з питань пожежної безпеки в телекомунікаційній галузі. Визначені заходи щодо вивчення правил пожежної безпеки на виробництві та в побуті, й навчання діям на випадок пожежі на телекомунікаційних об'єктах.

Ключові слова: пожежна безпека, охорона праці, система організаційних заходів, телекомунікаційне підприємство.

Abstract. There were considered issues of the organization of fire safety services in the telecommunications industry. The possibility of organizing fire-technical commissions and voluntary fire brigades of telecommunications facilities was analyzed. The considered actions are directly related to the training of personnel on fire safety issues in the telecommunications industry. Measures have been determined to study the rules of fire safety at work and in everyday life, and to teach actions in the event of a fire at telecommunications facilities.

Keywords: fire safety, labour protection, system of organizational measures, telecommunications enterprise.

Вступ. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого та регіонального самоврядування в межах своєї компетенції організують розроблення та впровадження у відповідних галузях і регіонах організаційних та науково-технічних заходів щодо запобігання пожежам та їх гасінню, забезпечення пожежної безпеки населених пунктів і об'єктів [1-3]. Останнім часом особливу увагу стали приділяти саме системі організаційних заходів пожежної безпеки на телекомунікаційних підприємствах.

Аналіз стану питання. Забезпечення пожежної безпеки є складовою частиною виробничої діяльності керівників та інших посадових осіб підприємств, організацій, телекомунікаційних установ. Вони визначають обов'язки працюючих щодо забезпечення пожежної безпеки, призначають відповідальних за пожежну безпеку окремих будівель, споруд, приміщень, дільниць тощо, технологічного та інженерного устаткування, а також щодо утримання й експлуатації технічних засобів протипожежного захисту. Ці обов'язки мають бути відображені у відповідних посадових документах (контрактах, функціональних обов'язках, інструкціях, положеннях, тощо).

Посадові особи на кожному телекомунікаційному об'єкті з урахуванням умов його пожежної небезпеки встановлюють відповідний протипожежний режим. Працівники підприємств, організацій, установ зобов'язані дотримуватися

встановленого протипожежного режиму на об'єкті, виконувати встановлені правила та інші нормативні акти з питань пожежної безпеки.

Мета роботи: розглянути і проаналізувати організацію служб пожежної безпеки в телекомунікаційній галузі. В першу чергу організацію пожежно-технічних комісій та добровільних пожежних дружин телекомунікаційних об'єктів. Розглянути дії безпосередньо щодо навчання персоналу з питань пожежної безпеки в телекомунікаційній галузі. Крім того, визначити послідовність вивчення правил пожежної безпеки на виробництві та в побуті й навчання діям на випадок пожежі на телекомунікаційному об'єкті.

Методики, матеріали і результати досліджень. Організація служби пожежної безпеки в телекомунікаційній галузі є невід'ємною частиною загальної безпеки суспільства в сучасному світі. Для проведення, координації та контролю робіт щодо пожежної безпеки в Міністерстві інфраструктури, ВАТ «Укртелеком», підприємствах «Укрпошти», ДП «Спецзв'язок», ДП «Преса» утворюють служби пожежної безпеки (СПБ). У філіях (дирекціях) і підприємствах фахівців служби пожежної безпеки має бути не менше двох, а саме – начальник та інженер із пожежної безпеки. У центрах і вузлах із чисельністю понад 200 працівників функції СПБ виконує один інженер із пожежної безпеки.

Діяльність СПБ регламентована Законом України «Про пожежну безпеку», «Типовим положенням про службу пожежної безпеки», затвердженим наказом № 220 МВС України від 12.04.95 р., відповідними галузевими положеннями. А діяльність фахівців СПБ філії, дирекції, центрів, вузлів регламентована посадовими інструкціями.

Для виконання поставлених завдань працівники СПБ мають право: перевіряти стан пожежної безпеки на підпорядкованих об'єктах; видавати за потреби обов'язкові для виконання приписи; вимагати від посадових осіб усунення від роботи працівників, які порушують вимоги правил пожежної безпеки або не пройшли відповідного навчання; припиняти або забороняти експлуатацію окремих приміщень, дільниць, обладнання у разі порушення правил пожежної безпеки та створення безпосередньої загрози виникнення пожежі або перешкод її гасінню та евакуації людей тощо. Одночасно працівники СПБ несуть персональну відповідальність за невідповідність ухвалених ними рішень вимогам чинного законодавства та нормативних актів із пожежної безпеки та невиконання своїх функціональних обов'язків.

Пожежно-технічні комісії та добровільні пожежні дружини телекомунікаційних об'єктів складають невід'ємну частину заходів загальної безпеки в сучасних умовах. На телекомунікаційних об'єктах з кількістю працюючих 50 і більше чоловік рішенням трудового колективу може створюватися пожежно-технічна комісія. Керівник об'єкта встановлює персональний склад, порядок роботи комісії та затверджує Положення про пожежно-технічну комісію, яке розробляють на підставі «Типового положення про пожежно-технічну комісію» (НАПБ Б.02.003–94).

Добровільні пожежні дружини створюють також на об'єктах з кількістю працюючих не менше 50 чоловік з метою проведення заходів щодо запобігання пожежам, організації їх гасіння, здійснення громадського контролю за дотриманням

установлених законодавством вимог пожежної безпеки. До складу дружини можуть входити робітники, службовці та інженерно-технічні працівники. Діяльність добровільних пожежних дружин здійснюється на основі «Положення про добровільні пожежні дружини (команди)» (НАПБ Б.02.004–94).

Навчання правилам пожежної безпеки працівників телекомунікаційної галузі здійснюють згідно з «Типовим положенням про спеціальне навчання, інструктажі та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України» (НАПБ Б.02.005–94).

Спеціальне навчання та перевірку знань з пожежної безпеки під час призначення на посаду та через кожні три роки проходять (НАПБ В.01–053–2000/520):

- заступники Голови Державного комітету зв'язку та інформації України, обов'язки яких пов'язані із забезпеченням пожежної безпеки; генеральні директори телекомунікаційної галузі, директори підприємств, установ, організацій – за програмами, які затверджує директор Національного науково-дослідного інституту охорони праці;

- фахівці СПБ, Державного комітету зв'язку та інформації України та підприємств, установ, організацій – за програмами, які затверджені закладами Державної пожежної охорони МНС;

- керівники філій, їх заступники; керівники центрів, цехів; голови пожежно-технічних комісій, фахівці СПБ філій, дирекцій – за програмами, які затверджують керівники навчальних закладів галузі зв'язку.

Фахівці служби пожежної безпеки центрів і цехів проходять щорічне навчання з питань пожежної безпеки за програмами, які затверджують керівники дирекцій, філій.

Навчання з питань пожежної безпеки здійснюють під час проведення інструктажів. Усі працівники проходять вступний інструктаж із пожежної безпеки за прийняття на роботу; первинний – до початку виробничої діяльності; повторний – щорічно; позаплановий – на вимогу працівників Державної пожежної охорони. З працівниками перед виконанням ними разових, або тимчасових робіт, пов'язаних з пожежною безпекою, наприклад, зварювальних, у разі ліквідації аварій, стихійного лиха проводять цільовий інструктаж. Допуск до роботи осіб, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань пожежної безпеки, заборонено.

Крім того, вивчення правил пожежної безпеки на виробництві та в побуті й навчання діям на випадок пожежі проводять у загальноосвітніх і професійних навчально-виховних закладах, вищих навчальних закладах, навчальних закладах післядипломної освіти, підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів. У дошкільних навчальних закладах проводять виховну роботу спрямовану на запобігання пожежам від дитячих пустощів з вогнем і виховання у дітей бережливого ставлення до національного багатства.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого та регіонального самоврядування, житлові установи та організації зобов'язані за місцем проживання організувати навчання населення правилам пожежної безпеки в побуті та громадських місцях.

Висновки. Проведений аналіз дозволив розглянути і проаналізувати основні питання щодо організації служб пожежної безпеки в телекомунікаційній галузі.

Проаналізовані можливості і потреби щодо організації пожежно-технічних комісій та добровільних пожежних дружин на телекомунікаційних об'єктах.

Розглянуті основні дії щодо безпосереднього навчання персоналу з питань пожежної безпеки в телекомунікаційній галузі.

Визначені заходи щодо вивчення правил пожежної безпеки на виробництві, в побуті, й навчання діям на випадок пожежі на телекомунікаційних об'єктах.

Передбачені заходи з візуального огляду стану телекомунікаційних об'єктів.

Матеріали статті можуть бути використані під час підготовки розділу «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» в атестаційних роботах бакалаврів та дисертаціях магістрів, як професійного, так і наукового спрямування.

Література

1. Гавриш С.А. Охорона праці в теплоенергетиці: підруч. / С. А. Гавриш, А. С. Гавриш. – Вид. 3-тє, переробл. й доповн. – К.: Талком, 2022. 589с. ISBN 978-617-8016-56-2.

2. Гавриш С. А. Охорона праці в галузі телекомунікацій: підруч. / С. А. Гавриш, А. С. Гавриш. – Вид. 3-тє, переробл. й доповн. – К.: Талком, 2019. 553с. ISBN 978-617-7832-05-7.

3. Левченко О.Г. Охорона праці та цивільний захист: підручник / О. Г. Левченко, О. І. Полукаров, В. В. Зацарний, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 420 с.